

Проєкт USAID «Підвищення ефективності роботи і підзвітності органів місцевого самоврядування» («ГОВЕРЛА»)

Громадська організація «Європейський діалог»

Методологія оцінки громадянської участі у прийнятті політичних рішень на рівні територіальних громад

Це дослідження створене ГО «Європейський діалог» у рамках проєкту «Посилення залученості громадян і впливу громадянського суспільства» та стала можливою завдяки Агентству США з міжнародного розвитку (USAID) та щирій підтримці американського народу через Проєкт USAID «ГОВЕРЛА». Зміст цієї публікації не обов'язково відображає погляди USAID та Уряду США.

Загальний контекст розробки методології оцінки

Модель учасницької (партисипаторної) демократії пропонує механізми не тільки активної участі громадян в обговоренні важливих політичних рішень у період між виборами, але й прямого впливу на прийняття цих рішень. Незважаючи на недоліки даної моделі, світова практика свідчить про все ширше використання процедур участі громадян у різних сферах суспільної життєдіяльності - від вирішення місцевих проблем освіти і екології, медицини і місцевого бюджету до прийняття законодавчих актів. Модель учасницької демократії є формою правління, за якої вільні і рівні громадяни обґрунтовують рішення, надаючи один одному аргументи для досягнення зважених висновків, що мають бути покладені у рішення органів влади, а особливо - на місцевому рівні.

Організації громадянського суспільства (ОГС) становлять найважливішу складову процесу участі у відкритому, демократичному суспільстві завдяки залученню великої кількості громадян. Відповідно до Кодексу кращих практик громадянської участі цей термін використовується для позначення організованого громадянського суспільства, у тому числі об'єднань волонтерів, некомерційних організацій, асоціацій, фондів, благодійних організацій, а також громад або груп активістів за географічним положенням або за інтересами. ОГС мають унікальну довіру своїх членів і суспільства в цілому в озвучуванні проблем, представленні їх інтересів та залученні до участі у процесах, забезпечуючи тим самим вирішальний внесок у розробку політичних рішень.

Керуючись засадами належного врядування та ефективності діяльності органів влади, необхідно виокремити цінності та принципи взаємодії ОГС /громадськості і влади (принципи громадянської участі).

Принципи громадянської участі:

- 1) самоврядність громадянського суспільства - органи державної влади, *ОМСВ* поважають право громадян на самоорганізацію, утворення та участь у діяльності *ОГС* які є вільні у визначенні своїх цілей, прийнятті рішень, провадженні діяльності, за винятком обмежень, установлених законом в інтересах національної безпеки та громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей;
- 2) рівність можливостей - органи державної влади, *ОМСВ* створюють рівні можливості для реалізації громадянських прав незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, етнічного та соціального походження, сімейного та майнового стану, місця проживання, мовних або інших ознак;
- 3) участь та інклюзивність – рішення приймаються відповідними органами державної влади, *ОМСВ* за результатами вивчення інтересів та потреб громадян, територіальних громад, *ОГС*. При цьому створюються умови для рівноправної громадянської участі, вживаються заходи для подолання перешкод для представлення інтересів тієї чи іншої суспільної групи;
- 4) партнерство - органи державної влади, *ОМСВ*, *ОГС* та бізнес використовують можливості співпраці для досягнення позитивних змін у суспільстві та створення публічного блага;
- 5) прозорість та підзвітність - діяльність у суспільних інтересах вимагає відкритості, відповідальності, ясності, підзвітності як від органів державної влади, *ОМСВ*, так і *ОГС*, із забезпеченням прозорості на всіх етапах. Інформація є відкритою для громадськості і дає можливість громадянам, міжнародним організаціям, науковим установам, експертам брати участь у моніторингу та оцінці результатів;
- 6) взаємної відповідальності усіх суб'єктів - органи державної влади, *ОМСВ* та *ОГС*, що долучаються до діяльності у суспільних інтересах, у межах своїх повноважень, можливостей та ресурсів докладають необхідних зусиль для їх ефективного виконання.

Мета та завдання оцінки

Мета оцінки

Визначення стану та дієвості взаємодії органу місцевого самоврядування з громадськістю на рівні територіальної громади та подальше розроблення рекомендацій і планування практичних заходів щодо вдосконалення методів співпраці сторін у напрямку підвищення рівня громадянської участі в процесі прийняття політичних рішень та спільної відповідальності за результати.

Завдання оцінки

1. Визначити результативність співпраці органу місцевого самоврядування з громадськістю за такими параметрами: інформування громадськості, консультації з громадськістю, участь громадськості у виробленні та реалізації місцевої політики (діалог), партнерство громадськості, місцевих неурядових організацій та органу місцевого самоврядування
2. Розробити рекомендації щодо вдосконалення механізмів співпраці місцевих неурядових організацій/громадськості та органів місцевого самоврядування
3. Планування практичних заходів щодо вдосконалення механізмів співпраці місцевих неурядових організацій/громадськості та органу місцевого самоврядування на рівні територіальної громади

Процес оцінки та методи оцінки

Об'єкт оцінки - взаємодії органу місцевого самоврядування з громадськістю на рівні територіальної громади

Предмет оцінки - ступінь реалізації функцій органів місцевого самоврядування (ОМСВ) та організованого громадянського суспільства (неурядові організації та громадськість) (ОГС /громадськість) щодо взаємодії відповідно до вимог законодавства України та зобов'язань Уряду України із впровадження принципів учасницької демократії.

Методи проведення оцінки:

- Аналіз нормативно-правових актів, ухвалених ОМСВ для реалізації функції взаємодії з ОГС /громадськістю
- Аналіз офіційних звітів, листів, протоколів зустрічей та засідань
- Аналіз статистичних даних
- Аналіз публічних звітів та відкритих даних місцевих ОГС
- Контент-аналіз офіційного веб-сайту та соціальної мережі ОМСВ
- Контент-аналіз веб-сайтів та соціальних мереж ОГС та громадськості
- Анкетування представників ОМСВ та ОГС /громадськості
- Групові інтерв'ю за спільною участю представників ОМСВ та ОГС /громадськості

Джерела інформації для збору даних

- Офіційний веб-сайт та соціальні мережі ОМСВ
- Онлайн платформи та бази даних – Edem, Prozorro, Open Budget тощо
- Веб-сайти та соціальні мережі місцевих ОГС та груп місцевих мешканців
- Матеріали анкетування представників ОМСВ та ОГС /громадськості
- Матеріали групових інтерв'ю за спільною участю представників ОМСВ та ОГС/громадськості

Примітка. Оцінку дуже складно здійснювати без отримання надійної інформації. Задля забезпечення такої надійності до уваги братимуться офіційні дані із відкритих джерел інформації. Окрім того, у ході групових інтерв'ю із представниками цільових груп буде уточнюватись інформація, отримана з відкритих джерел інформації та виявляться інтерпретація кількісних показників та якісних характеристик, отриманих у процесі анкетування.

Обмеження оцінки

Фактори (ускладнення), які виникли у процесі проведення оцінки, наприклад – обмеження військового стану: проведення мирних зборів, інших масових заходів; обмеження доступу до публічної інформації з міркувань безпеки, хакерські атаки, які призвели до часткової втрати даних тощо.

Ускладнює процес аналітичних досліджень особливості статистичного обліку в Україні. Так, статистична інформація про функціонування громадянського суспільства, активність населення та його залучення є обмеженою. Вона не є системною та комплексною, базується на вибіркових обстеженнях державних органів статистики, опитуваннях, які не є регулярними та часу від часу проводять органи державної влади, місцевого самоврядування або громадські організації.

Матриця оцінки громадянської участі на рівні громади

Матриця оцінки громадянської участі побудована на основі принципів громадянської участі і поєднує різні рівні участі ключових суб'єктів процесу прийняття політичних рішень на місцевому рівні - ОМСВ та ОГС/громадськість (згори вниз: «Інформування» - «Консультації» - «Діалог» - «Партнерство») на основі відповідних показників (індикаторів) оцінки.

Рівні участі		Критерії базової оцінки (показники/індикатори)		
1. Інформування	ОМС	1. Доступ до ключових документів	1.	1.1. Стратегічні документи (стратегія розвитку, план заходів, CEO)
			2.	1.2. Програма Соціально-економічного розвитку (СЕР) та місцеві програми розвитку
			3.	1.3. Регламент ради
			4.	1.4. Статут громади
			5.	1.5. Бюджет громади
			6.	1.6. Офіційні документи (рішення сесій, розпорядження голови, рішення виконавчого комітету), результати поіменного голосування
			7.	1.7 Проекти офіційних документів
			8.	1.8. Звітність (звіти голови, звіти з реалізації стратегій, програм, бюджету, звіти старост, депутатів, керівників структурних підрозділів тощо)
	2. Забезпечення публічності процесів в громаді	9.	2.1. Спектр повідомлень про важливі заходи в громаді	
		10.	2.2. Спектр повідомлень про події, важливі для громади (повідомлення про регіональні, національні та міжнародні програми і конкурси, опитування тощо)	
		11.	2.3. Альтернативні джерела розповсюдження інформації (онлайн-трансляції засідань ради, депутатських комісій та виконкому, ЗМІ,	

				платформи е-демократії, дошки оголошень, групи у соціальних мережах тощо)		
			12.	2.4. Інформація про відповідальних осіб (склад виконавчого комітету, депутатського корпусу, апарату виконавчих органів, старост, контактів та графіки прийому)		
			13.	2.5. Інформація про публічні закупівлі		
		3. Забезпечення зворотного зв'язку з громадянами	14.	3.1. Функціонування системи запитів на публічну інформацію та звернень громадян		
			1. Публічність ОГС	15.	1.1. Використання веб-сайтів та сторінок у соціальних мережах	
				16.	1.2. Наявність інформації про організацію (керівництво, стратегія, процедурні документи, історія проектної діяльності)	
		2. Проведення інформаційних кампаній	17.	2.1. Активне інформування громадян (інформування та роз'яснення про місцеві політики, пропозиції, практики вирішення проблем в інших громадах тощо)		
			2.. Кон сул тац ії	ОМ С	1. Забезпечення умов для громадянської участі	18.
		19.				1.2. Доступність нормативних документів, що регулюють застосування інструментів залучення громадян та електронної демократії (положення, програми тощо)
		20.				1.3. Створення інфраструктури системи електронних петицій
21.	1.4. Практика функціонування системи електронних петицій					
22.	1.5. Створення інфраструктури системи публічних консультацій					
23.	1.6. Практика функціонування системи публічних консультацій					
24.	1.7. Створення інфраструктури системи громадських слухань					
25.	1.8. Практика функціонування системи громадських слухань					
26.	2.1. Відкритість сесій ради					

		2. Відкритість влади	27.	2.2. Відкритість засідань комісій, виконавчого комітету	
		3. Забезпечення системи зворотнього зв'язку ОГС /громадськістю	28.	3.1. Функціонування системи подачі скарг (на якість та доступність комунальних послуг, щодо питань благоустрою тощо)	
		4. Участь громадян у плануванні розвитку громади	29.	4.1. Стратегічні та планувальні документи розроблені із врахуванням пропозицій мешканців	
		1. Мережа місцевих ОГС	30.	1.1. Кількість ОГС у громаді, охоплення різних сфер життя громади	
	ОГС	2. Активність місцевих ОГС	31.	2.1. Здійснення ОГС проектів та заходів на території громади	
			32.	2.2. Здійснення ОГС проектів та заходів, орієнтованих на окремі категорії мешканців (молодь, жінки, ВПО, люди з інвалідністю)	
		3. Співпраця ОГС з ОМСВ	33.	3.1. Участь ОГС у консультативно-дорадчих структурах при ОМСВ	
			34.	3.2. Участь ОГС в засіданнях сесій, постійних комісій, виконавчого комітету	
			35.	3.3. Проведення громадської експертизи політик ОМС з боку ОГС	
		4. Співпраця ОГС з громадянами	36.	4.1. Проведення навчань, семінарів, тренінгів для мешканців щодо залучення до суспільно-політичного життя громади	
	3. Діалог	ОМС	1. Забезпечення діалогу з ОГС /громадянами	37.	1.1. Створення можливостей для проведення загальних зборів громадян
				38.	1.2. Практика проведення загальних зборів громадян
				39.	1.3. Відкриті зустрічі посадових осіб ОМС з громадянами (обміну інформацією щодо поточних політичних ініціатив, роз'яснення, звіти)
40.			1.4. Затвердження програм сприяння розвитку громадянського суспільства та фінансова підтримка громадських організацій з місцевого бюджету		

		2. Взаємодія з дорадчими органами	41.	2.1. Створення правових умов для функціонування громадської ради
			42.	2.2. Створення правових умов для функціонування молодіжної ради
			43.	2.3. Створення правових умов для функціонування інших дорадчих структур (комісії, ради, комітети тощо)
		3. Взаємодія з вразливими групами	44.	3.1. Створення умов для співпраці з вразливими групами (ВПО, молодь, жінки, ветерани, люди з інвалідністю, люди похилого віку)
			45.	3.2. Спільне планування (розробка планів чи програм по забезпеченню самозайнятості, забезпеченню прав дітей та молоді, інтеграції ВПО тощо).
		ОГС	1. Навчання ОГС та ОМС	46.
	2. Адвокація проектів місцевих політик			47.
			3. Вплив дорадчих органів на вироблення політик	48.
	49.			3.2. Істотність ролі молодіжної ради у виробленні політик
	50.			3.3. Практика функціонування інших консультативно-дорадчих структур (ради ВПО, підприємців, жінок, ветеранів, людей з інвалідністю, людей похилого віку)
	4. Залучення шкільної молоді		51.	4.1. Розвиток шкільного самоврядування
	5. Залучення органів самоорганізації населення	52.	5.1. Дієвість органів самоорганізації населення (ОСН)	
4. Пар	ОМ С та ОГС	1. Бюджети участі	53.	1.1. Функціонування бюджету участі
			54.	1.2. Функціонування громадського шкільного бюджету

тнерство	2. Постійні робочі групи	55.	2.1. Постійно діючі робочі групи в рамках процесу стратегічного планування
		56.	2.2. Постійно діючі робочі групи поза рамками процесу стратегічного планування

Шкала оцінки громадянської участі на рівні громади*

Рівні участі		Показники/індикатори оцінки (критерії базової порівняльної оцінки)	Стан прогресу (динаміка) досягнення результатів					Сума балів* *
			0,0	0,25	0,5	0,75	1,0	
1. Інформування	ОМ СВ	1. Доступ до ключових документів						
		2. Забезпечення публічності процесів в громаді						
		3. Забезпечення зворотного зв'язку з громадянами						
	ОГС	1. Публічність ОГС						
2. Проведення інформаційних кампаній								
2. Консультації	ОМ СВ	1. Забезпечення умов для громадянської участі						
		2. Відкритість влади						
		3. Забезпечення системи зворотного зв'язку з ОГС /громадськістю						
		4. Участь громадян у плануванні розвитку громади						
	ОГС	1. Мережа місцевих ОГС						
		2. Активність місцевих ОГС						
		3. Співпраця ОГС з ОМСВ						
		4. Співпраця ОГС з громадянами						
3. Діалог	ОМ СВ	1. Забезпечення діалогу з ОГС /громадянами						
		2. Взаємодія з дорадчими органами						
		3. Взаємодія з вразливими групами						
	ОГС	1. Навчання ОГС та ОМС						
		2. Адвокація проектів місцевих політик						
		3. Вплив дорадчих органів на вироблення політик						

		4. Залучення шкільної молоді							
		5. Залучення органів самоорганізації населення							
4.Партнерство	ОМ СВ та ОГС	1. Бюджети участі							
		2. Постійні робочі групи							

* Деталізована шкала оцінки громадянської участі наведена у **додатку 1**

** Для підвищення об'єктивності оцінювання рівня громадянської участі (у залежності від складності аться на коефіцієнт 1, бали на рівні «Консультації» множаться на коефіцієнт 1,5, бали на рівні «Діалог» множаться на коефіцієнт 2, бали на рівні «Партнерство» множаться на коефіцієнт 3.

Результати оцінки

Результати оцінки, виражені цифровими показниками у вищенаведеній таблиці «Шкала оцінки громадянської участі в громаді» також наводиться в описовій формі і дає загальну характеристику стану громадянської участі в громаді на основі відповідних методів проведення оцінки. Структура такого описового звіту:

- I. Загальна інформація про громаду
- II. Розвиток інструментів залучення громадськості в Стратегії розвитку громади
- III. Інформація про громадську активність в громаді
- IV. Комунікаційні канали місцевої ради для інформування громадськості
- V. Доступність публічної інформації щодо залучення громадян на офіційному сайті громади (на основі контент-аналізу)
- VI. Відкритість влади
- VII. Використання інструментів залучення громадськістю
- VIII. Взаємодія громадських організацій/активістів та органів місцевого самоврядування
- IX. Розподіл обов'язків серед посадових осіб місцевої ради щодо розвитку інструментів залучення громадськості

Додатки

1. Деталізована шкала оцінки громадянської участі
2. Анкета для опитування представників органів місцевого самоврядування
3. Анкета для опитування представників неурядових організацій та громадян

Критерії оцінки рівня громадянської участі

Для підвищення об'єктивності оцінювання рівня громадянської участі (у залежності від складності та обсягу ресурсів, необхідних для реалізації відповідних заходів) вводиться коефіцієнт: бали на рівні «Інформування» множаться на коефіцієнт 1, бали на рівні «Консультації» множаться на коефіцієнт 1,5, бали на рівні «Діалог» множаться на коефіцієнт 2, бали на рівні «Партнерство» множаться на коефіцієнт 3.

Рівні участі	Критерії базової оцінки		Бали, виставлені за критеріями					
	Показники	Індикатори	0,0	0,25	0,5	0,75	1,0	
1. Інформування	ОМС	1. Доступ до ключових документів	1.1. Стратегічні документи (стратегія розвитку, план заходів, CEO)	Документ відсутній на сайті ¹	Опублікована серед рішень сесій, у цьому розділі не працює функція «пошук»	Опублікована серед рішень сесій, у цьому розділі працює функція «пошук» ²	Опублікована на головній сторінці сайту в інших рубриках	Опублікована на головній сторінці сайту в окремій рубриці «Стратегія»
			1.2. Програма Соціально-економічного розвитку (СЕР) та місцеві програми розвитку	Документи відсутні на сайті	І програма СЕР, і інші програми опубліковані серед рішень сесій, у цьому розділі не працює функція «пошук»/ Або частина програм відсутня	І програма СЕР, і інші програми опубліковані серед рішень сесій, у цьому розділі працює функція «пошук»	Програма СЕР опублікована на головній сторінці, інші програми серед рішень сесій, у цьому розділі працює функція «пошук»	І програма СЕР, і місцеві програми опубліковані на головній сторінці сайту (також можуть бути в окремому розділі)
			1.3. Регламент ради	Документ відсутній на сайті	Документ затверджено, але його текст відсутній на сайті	Опубліковано серед рішень сесій чи в інших рубриках сайту, не працює функція «пошук»	-	Опубліковано серед рішень сесій чи в інших рубриках сайту, працює функція «пошук»

¹ Документ також вважається відсутнім, якщо опубліковано лише рішення, але немає самого документу. Наприклад, опубліковано рішення про затвердження програми, але текст програми відсутній.

² Фраза «працює функція «пошук»» означає, що в рубриці «Офіційні документи» чи «Рішення сесій» існує поле «пошук», коли користувач вводить ключове слово, система автоматично генерує перелік усіх рішень, які містять дане ключове слово. Відповідно, фраза «не працює функція «пошук»» означає, що для пошуку необхідного документу необхідно переглядати по чергову увесь перелік рішень сесій самостійно.

			1.4. Статут громади	Документ відсутній на сайті	Документ затверджено, але його текст відсутній на сайті	Опубліковано серед рішень сесій чи в інших рубриках сайту, не працює функція «пошук»		Опубліковано на головній сторінці сайту (в окремому розділі) або серед рішень сесій чи на інших рубриках сайту, працює функція «пошук»
			1. 5. Бюджет громади	Документ відсутній на сайті	Опубліковано серед рішень сесій», у цьому розділі не працює функція «пошук»	Опубліковано серед рішень сесій » не з усіма додатками, у цьому розділі працює функція «пошук»	Опубліковано серед рішень сесій » з пояснювальною запискою та додатками, у цьому розділі працює функція «пошук» /Або на головній сторінці сайту розміщене коректне посилання на профіль громади на платформі Open Budget, де наведена уся інформація про бюджет громади	Опубліковано на головній сторінці сайту у рубриці «Бюджет» зі всіма додатками та пояснювальною запискою
			1.6. Офіційні документи (рішення сесій, розпорядження голови, рішення виконавчого комітету), результатів поіменного голосування	Документи повністю відсутні на сайті або хаотично опубліковані окремі фрагменти з переліку рішень	Доступна частина документів, але відсутні або розпорядження голови, або рішення виконкому, функція «пошук» не працює	Доступна частина документів, але відсутні або розпорядження голови, або рішення виконкому, функція «пошук» працює	Рішення сесій, розпорядження голови та рішення виконкому доступні у відповідній рубриці, де не працює функція «пошук»	Рішення сесій (та результати поіменного голосування), розпорядження голови та рішення виконкому доступні у відповідній рубриці, де працює функція «пошук»

		1.7 Проекти офіційних документів	Документи повністю відсутні на сайті	Доступна частина документів, але відсутні або проекти розпоряджень голови, або проекти рішень виконкому, функція «пошук» не працює	Доступна частина проектів документів, але відсутні або проекти розпорядження голови, або проекти рішень виконкому, функція «пошук» працює	Проекти рішення сесій, розпорядження голови та рішення виконкому доступні у відповідній рубриці, де не працює функція «пошук»	Проекти рішення сесій та рішення виконкому доступні у відповідній рубриці, де працює функція «пошук»
		1.8. Звітність (звіти голови, звіти з реалізації стратегій, програм, бюджету тощо)	Документи повністю відсутні на сайті	На сайті громади опубліковано лише деякі звіти, більшість звітів відсутні	На сайті громади у різних рубриках опубліковані детальні звіти голови, звіти з реалізації стратегії, програм, бюджету, функція «пошук» не працює. Або опубліковано більшість звітів з активною функцією «пошук»	На сайті громади у різних рубриках опубліковані детальні звіти голови, звіти з реалізації стратегії, програм, бюджету, звіти старост, депутатів, керівників структурних підрозділів, їх можна знайти, скориставшись функцією «пошук»	На сайті громади у спеціальній рубриці опубліковані детальні звіти голови, звіти з реалізації стратегії, програм, бюджету, звіти старост, депутатів, керівників структурних підрозділів,
	2. Забезпечення публічності	2.1. . Спектр повідомлень про важливі заходи в громаді ³	Інформування мешканців відбувається не регулярно і хаотично, багато важливої	На сайті публікується детальна інформація про важливі заходи, але не достатньо регулярно, частина	На сайті регулярно публікується детальна інформація про важливі заходи, оголошення,	На сайті регулярно публікується детальна інформація про важливі заходи,	На сайті та офіційній сторінці громади у соціальних мережах регулярно публікується детальна інформація

³ Під інформацією про важливі заходи ми розуміємо інформацію щодо заходів, присвячених виробленням політик, залучення громадян до прийняття рішень. Сюди не відносяться повідомлення про покладання квітів, вшанування пам'ятних дат, привітання тощо.

процесів в громаді		інформації не публікується	важливих подій не висвітлюється	сторінки громади у соціальних мережах відсутні /Або навпаки – активне інформування у соціальних мережах і брак інформації на сайті	оголошення, на сторінці у соціальних мережах інформації не достатньо, вона публікується з меншою регулярністю	про важливі заходи, оголошення
	2.2. Спектр повідомлень про події, важливі для громади (повідомлення про регіональні, національні та міжнародні програми і конкурси, опитування тощо)	Інформування мешканців відбувається не регулярно і хаотично	На сайті публікується детальна інформація про важливі заходи, але не достатньо регулярно	На сайті регулярно публікується детальна інформація про важливі заходи, оголошення, сторінки громади у соціальних мережах відсутні/Або навпаки – активне інформування у соціальних мережах і брак інформації на сайті	На сайті регулярно публікується детальна інформація, на сторінці у соціальних мережах інформації не достатньо, вона публікується з меншою регулярністю/Або навпаки	На сайті та офіційній сторінці громади у соціальних мережах регулярно публікується детальна інформація
	2.3. Альтернативні джерела розповсюдження інформації (онлайн-трансляції засідань ради, депутатських комісій та виконкому, ЗМІ, платформи е-демократії, дошки оголошень, групи у	Громада не висвітлює важливу для громадян інформацію в альтернативних засобах комунікації	Громада використовує один-два альтернативних інструмента комунікації, але з низькою регулярністю	Громада використовує один-два альтернативних інструмента комунікації, але достатньо регулярно. Онлайн-трансляції засідань сесій, депутатських комісій, виконавчого комітету не ведуться	Громада використовує один-два альтернативних інструмента комунікації, але достатньо регулярно. Онлайн-трансляції засідань сесій, депутатських комісій, виконавчого комітету ведуться/Або	Громада активно використовує широкий набір альтернативних засобів донесення важливої інформації до громадян – телебачення, радіо, YouTube, групи у соціальних мережах, газети, брошури, дошки оголошень. Онлайн-трансляції засідань сесій, депутатських комісій, виконавчого комітету ведуться

			соціальних мережах тощо)				використовується широкий спектр каналів комунікацій, але ведуться тільки трансляції сесій ради, а трансляції засідань виконавчого комітету і депутатських комісій не ведуться	
			2.4. Інформація про відповідальних осіб (склад виконавчого комітету, депутатського корпусу, апарату виконавчих органів, старост, контактів та графіки прийому)	Дана інформація повністю відсутня	На сайті відсутня більшість інформації про посадових осіб, відсутні їхні контактні дані та графіки прийому громадян	На сайті громади опубліковано не весь перелік посадових осіб (склад виконавчого комітету, депутатського корпусу, апарату виконавчих органів, старост), опубліковано частину контактних даних та графіків прийому громадян	На сайті громади опубліковано весь перелік посадових осіб, (склад виконавчого комітету, депутатського корпусу, апарату виконавчих органів, старост), але відсутні контактні дані та/або графіки прийому громадян	На сайті громади опубліковано весь перелік посадових осіб (склад виконавчого комітету, депутатського корпусу, апарату виконавчих органів, старост), їхні контактні дані та графіки прийому громадян
			2.5. Інформація про публічні закупівлі (інформація про тендери та державні закупівлі)	Інформація відсутня		На сайті громади можна знайти не повну інформацію публічних закупівель (немає річного плану, переліку головних розпорядників, звітів, або є всі ці	-	На сайті громади можна знайти повну інформацію про публічні закупівлі (Наявність окремого розділу, де можна знайти річний план публічних закупівель, перелік головних

					документи, але немає посилання на профіль громади у системі Prozorro		розпорядників бюджетних коштів, звіти щодо публічних закупівель, коректне посилання на профіль громади у системі Prozorro)
	3. Забезпечення зворотнього зв'язку з громадянами	3.1. Функціонування системи запитів на публічну інформацію та звернень громадян	Інформація на сайті відсутня		На сайті створено механізм подачі запитів на публічну інформацію та механізм звернень громадян. ОМС вчасно на них реагують, але інформація про запити і звернення і реакції ОМС на них не публікуються.	-	На сайті створено механізм подачі запитів на публічну інформацію та механізм звернень громадян. ОМС вчасно на них реагують, інформація про запити і звернення та реакція на них публікується. Щорічно публікуються звіти за результатами роботи зі зверненнями громадян. Забезпечено можливість отримати відповідь на усний запит та запит надісланий поштою
НОГС	1. Публічність ОГС	1.1. Використання веб-сайтів та сторінок у соціальних мережах	Сайти та сторінки у соціальних мережах ОГС відсутні/Або одна ОГС веде свою сторінку, але там немає інформації про справи громади	Одна ОГС має сторінку у соціальних мережах, де активно публікує інформацію про справи громади та свою діяльність/Або кілька ОГС мають свої сайти, сторінки у соціальних мережах, але не публікують там інформації, яка стосується справ громади	НОГС не мають власних сайтів, кілька ОГС мають сторінки у соціальних мережах, де активно публікують інформацію про справи громади та свою діяльність/Або одна ОГС має свій сайт і сторінку у соціальних мережах	Одна ОГС має власний сайт, кілька ОГС – сторінки у соціальних мережах, де активно публікують інформацію про справи громади та свою діяльність	Кілька ОГС у громаді мають власні сайти та сторінки у соціальних мережах, де активно публікують інформацію про справи громади та свою діяльність

			1.2. Наявність інформації про організацію (керівництво, стратегія, процедурні документи, історія проектної діяльності)	Інформація не опублікована жодною ОГС.	Одна ОГС опублікувала у відкритому доступі частину інформації про себе - керівництво, стратегія, процедурні документи, історія проектної діяльності	Одна ОГС опублікувала у відкритому доступі інформацію про себе - керівництво, стратегія, процедурні документи, історія проектної діяльності	Кілька ОГС громади опублікували у відкритому доступі частину інформації про себе - керівництво, стратегія, процедурні документи, історія проектної діяльності	Кілька ОГС громади опублікували у відкритому доступі інформацію про себе - керівництво, стратегія, процедурні документи, історія проектної діяльності	
			2. Проведення інформаційних кампаній	2.1. Активне інформування громадян (інформування та роз'яснення про місцеві політики, пропозиції, практики вирішення проблем в інших громадах тощо)	Така інформація не публікується на інформаційних ресурсах ОГС	На інформаційних ресурсах однієї ОГС зрідка публікується інформація про політики громади, пропозиції до політик, способи вирішення важливих проблем громади	На інформаційних ресурсах кількох ОГС зрідка публікується інформація про політики громади, пропозиції до політик, способи вирішення важливих проблем громади	На інформаційних ресурсах однієї ОГС регулярно публікується інформація про політики громади, пропозиції до політик, способи вирішення важливих проблем громади	На інформаційних ресурсах кількох ОГС регулярно публікується інформація про політики громади, пропозиції до політик, способи вирішення важливих проблем громади
		2. Консультації	ОМС	1. Забезпечення умов для громадянської участі	1.1. Доступність інформації про інструменти залучення громадян, електронної демократії	Інформація відсутня	-	На сайті опубліковано інформацію лише про частину інструментів залучення громадян, ця інформація не повна, наприклад, немає інформації про результати	-

							оголошення, результати
		1.2. Доступність нормативних документів, що регулюють застосування інструментів залучення громадян та електронної демократії (положення, програми тощо)	Документи відсутні	Статут територіальної громади, який вичерпно регулює дане питання, положення чи програми про застосування інструментів залучення громадян опубліковані у переліку рішень сесії, де не працює функція «пошук»	-	Статут територіальної громади, який вичерпно регулює дане питання, положення чи програми про застосування інструментів залучення громадян опубліковані у переліку рішень сесії, де працює функція «пошук»	На сайті у відповідних рубриках про інструменти залучення громадян опубліковані тексти Статуту, який вичерпно регулює дане питання, положень чи програм
		1.3. Створення інфраструктури системи електронних петицій	У громаді не функціонує система електронних петицій	Функціонування системи петицій не регламентовано жодним нормативно-правовим актом громади. Система петицій функціонує, але користувачі скаржаться на технічні труднощі із користуванням нею.	Функціонування системи петицій не регламентовано жодним нормативно-правовим актом громади (або акт ухвалено, але він не опублікований), але сама система петицій працює.	Ухвалено та опубліковано Положення про електронні петиції, Статут відсутній або не регламентує це питання.	Статут регламентує функціонування системи електронних петицій. На сайті громади створено рубрику або посилання, яке дозволяє будь-якому користувачу, ідентифікувавши себе, подати петицію, проголосувати за петицію може будь-який ідентифікований користувач. ОМС реагує на петиції, які набрали необхідну кількість голосів

		<p>1.4. Практика функціонування системи електронних петицій</p>	<p>Система електронних петицій відсутня.</p>	<p>Система подачі електронних петицій функціонує, але мешканці не подали жодної петиції</p>	<p>Мешканці зареєстрували щонайменше кілька петицій, але у відкритому доступі немає інформації або про результати голосування, або про результати розгляду петицій з боку ОМС.</p>	<p>Мешканці зареєстрували щонайменше кілька петицій, але жодна із них не набрала необхідної кількості голосів. У відкритому доступі є інформація про всі зареєстровані петиції, результати голосування</p>	<p>Мешканці зареєстрували щонайменше кілька петицій, відбулось голосування, петиції, які набрали необхідну кількість голосів були розглянуті ОМС у встановлені терміни, з ухваленням відповідного рішення. У відкритому доступі є інформація про всі зареєстровані петиції, результати голосування, результати розгляду петицій з боку ОМС</p>
		<p>1.5. Створення інфраструктури системи публічних консультацій</p>	<p>Система публічних консультацій відсутня.</p>	<p>Система публічних консультацій на сайті відсутня, але у громаді щонайменше раз на рік проводиться опитування мешканців.</p>	<p>Система публічних консультацій на сайті громади функціонує, але її функціонування не регламентовано нормативно-правовими актами громади (або акт ухвалено, але він не опублікований). Опитування мешканців проводиться лише у рамках стратегічного планування</p>	<p>На сайті громади створено рубрику для онлайн-консультацій. Кожен користувач може відреагувати на запропоновану тему. Функціонування системи врегульовано Положенням, Статут відсутній або не регламентує це питання. Проводяться опитування мешканців і поза рамками</p>	<p>У громаді функціонує система публічних консультацій. На сайті громади створено рубрику для онлайн-консультацій. Кожен користувач може відреагувати на запропоновану тему. Функціонування системи врегульовано Статутом. Опитування мешканців проводяться щонайменше кілька разів на рік.</p>

							стратегічного планування (щонайменше 1 раз на рік)	
		1.6. Практика функціонування системи публічних консультацій	Система публічних консультацій відсутня.	Попри те, що система публічних консультацій функціонує, ОМС жодного разу не ініціював онлайн-консультації, опитування мешканців проводиться лише у рамках стратегічного планування	ОМС ініціював онлайн-консультації, але у відкритому доступі немає інформації про результати таких консультацій та про врахування громадської думки. Опитування мешканців проводиться лише у рамках стратегічного планування Або: ОМС жодного разу не ініціював онлайн-консультації, але опитування проводяться кілька разів на рік	ОМС лише одного разу ініціював онлайн-консультації з громадськістю. Результати консультацій зберігаються у відкритому доступі. Вони були враховані при прийнятті рішення, інформація про це зберігається у відкритому доступі Проводяться опитування мешканців і поза рамками стратегічного планування (щонайменше 1 раз на рік)	ОМС неодноразово ініціював онлайн-консультації з громадськістю. Результати консультацій зберігаються у відкритому доступі. Вони були враховані при прийнятті рішення, інформація про це зберігається у відкритому доступі Опитування мешканців проводяться щонайменше кілька разів на рік.	
		1.7. Створення інфраструктури системи громадських слухань	ОМС не ухвалював нормативно-правових актів щодо проведення громадських слухань	Нормативно-правові акти щодо проведення громадських слухань ухвалено, але вони не опубліковані	Нормативно-правові акти щодо проведення громадських слухань ухвалено, але відсутня процедура їх проведення	Статут відсутній або не регламентує це питання. Ухвалено та оприлюднено окреме Положення, яке регламентує процедуру	В Статуті громади детально регламентована процедура проведення громадських слухань	

							проведення громадських слухань	
		1.8. Практика функціонування системи громадських слухань	Громадські не проводилися протягом останнього року.	ОМС неодноразово ініціював проведення громадських слухань, але результати їх проведення не публікувалися, не зрозуміло, чи ОМС розглядав пропозиції громадянського суспільства, чи громадська думка була врахована при прийнятті рішень.	ОМС лише одного разу ініціював проведення громадських слухань, оголошення про їх проведення були доведені до мешканців, результати зафіксовані, оприлюднені та враховані ОМС при прийнятті рішень. Або ОМС неодноразово ініціював проведення громадських слухань, але мешканці не надали своїх пропозицій	ОМС неодноразово ініціював проведення громадських слухань, оголошення про їх проведення були доведені до мешканців, які активно долучились до заходів, результати розглянуті відповідними ОМС, оприлюднені та враховані ОМС при прийнятті рішень. Право громадян ініціювати громадські слухання через збір підписів не регламентоване.	ОМС неодноразово ініціював проведення громадських слухань, оголошення про їх проведення були доведені до мешканців, які активно долучились до заходів, результати розглянуті відповідними ОМС, оприлюднені та враховані ОМС при прийнятті рішень. Громадяни можуть ініціювати громадські слухання через збір підписів.	
	2. Відкритість влади	2.1. Відкритість сесій ради	Для мешканців закритий/обмежений доступ до засідань сесій на рівні нормативних документів	1) Мешканці можуть вільно відвідувати засідання сесій місцевої ради. Проект порядку денного не публікується у відкритому доступі заздалегідь. Правила участі громадян у засіданнях сесій не	Мешканці можуть вільно відвідувати засідання сесій місцевої ради. Проект порядку денного не публікується у відкритому доступі заздалегідь. Правила участі	Мешканці можуть вільно відвідувати засідання сесій місцевої ради. Порядок денний публікується у відкритому доступі заздалегідь.	Мешканці можуть вільно відвідувати засідання сесій місцевої ради. Порядок денний публікується у відкритому доступі заздалегідь. Правила участі громадян у засіданнях сесій регламентуються	

				<p>регламентуються відповідним нормативно-правовим актом ОМС. Мешканці не користувалися своїм правом і не відвідували засідання.</p> <p>2)Або: доступ мешканців до засідань сесій суттєво обмежений</p>	<p>громадян у засіданнях сесій не регламентуються відповідним нормативно-правовим актом ОМС. Мешканці неодноразово користувалися своїм правом і відвідували засідання.</p>	<p>Правила участі громадян у засіданнях сесій не регламентуються відповідним нормативно-правовим актом ОМС (або акт ухвалений, але не опублікований). Мешканці неодноразово користувалися своїм правом і відвідували засідання.</p>	<p>відповідним нормативно-правовим актом ОМС. Мешканці неодноразово користувалися своїм правом і відвідували засідання.</p> <p>Жителі мають право брати слово для виступу</p>
		2.2. Відкритість засідань постійних депутатських комісій, виконавчого комітету	<p>Для мешканців закритий доступ до засідань постійних депутатських комісій та виконкому на нормативному рівні нормативно</p>	<p>1) Мешканці можуть вільно відвідувати засідання депутатських комісій та виконкому. Засідання завчасно не анонсуються. Питання порядку денного не публікуються у відкритому доступі заздалегідь. Правила участі громадян у засіданнях</p> <p>не регламентуються відповідним нормативно-правовим актом ОМС. Мешканці не користувалися своїм правом і не відвідували засідання.</p>	<p>Мешканці можуть вільно відвідувати засідання депутатських комісій та виконкому. Порядок денний не публікується у відкритому доступі заздалегідь. Правила участі громадян у засіданнях не регламентуються відповідним нормативно-правовим актом ОМС. Мешканці неодноразово користувалися своїм правом і</p>	<p>Мешканці можуть вільно відвідувати засідання депутатських комісій та виконкому місцевої ради. Порядок денний публікується у відкритому доступі заздалегідь. Правила участі громадян у засіданнях не регламентуються відповідним нормативно-правовим актом ОМС (або акт ухвалений, але</p>	<p>Мешканці можуть вільно відвідувати засідання депутатських комісій та виконкому. Порядок денний публікується у відкритому доступі заздалегідь. Правила участі громадян у засіданнях регламентуються відповідним нормативно-правовим актом ОМС. Мешканці неодноразово користувалися своїм правом і відвідували засідання. На нормативному рівні забезпечено право мешканців на виступ.</p>

				2)Або: доступ мешканців до засідань суттєво обмежений. Засідання завчасно не анонуються	відвідували засідання.	не опублікований). Мешканці неодноразово користувалися своїм правом і відвідували засідання. На нормативному рівні не забезпечено право мешканців на виступ	
3. Забезпечення системи зворотного зв'язку з ОГС/громадськістю	3.1. Функціонування системи подачі скарг (на якість та доступність комунальних послуг, щодо питань благоустрою тощо)	У громаді не функціонує система реагування на скарги мешканців.	У громаді функціонує система реагування на скарги мешканців. Скарги не реєструються, невідомо, чи вони доводяться до відома відповідальних осіб і чи ті реагують на них.	У громаді функціонує система реагування на скарги мешканців. Усі скарги реєструються, але не публікуються, передаються відповідальним особам ОМС, які на них реагують. Результати не доводяться до відома суб'єкта звернення, але не публікуються і не відомо, чи відповідальна особа на них відреагувала.	У громаді функціонує система реагування на скарги мешканців. Усі скарги реєструються, але не публікуються, передаються відповідальним особам ОМС, які на них реагують. Результати доводяться до відома суб'єкта звернення, але не публікуються.	У громаді функціонує система реагування на скарги мешканців (електронна, телефонна, за допомогою соціальних мережах, геолокаційних систем тощо). Усі скарги реєструються, публікуються, передаються відповідальним особам ОМС, які на них реагують. Результати доводяться до відома суб'єкта звернення і публікуються.	
4. Участь громадян у плануванні	4.1. Стратегічні та планувальні документи розроблені із врахуванням	Стратегічні та планувальні документи розробляються та ухвалюються без врахування	Лише деякі планувальні документи громади підлягають консультаціям із громадськістю. Проекти документів не	Лише деякі планувальні документи громади підлягають консультаціям із громадськістю.	Те ж саме, що в попередньому пункті, за винятком програми соціально-	Стратегії, містобудівна документація, документи просторового планування, програми соціально-	

	розвитку громади	пропозицій мешканців	пропозицій мешканців і не проходять процедуру консультацій з громадськістю. В робочу групу з розробки стратегії не включені представники громадськості	завжди публікуються вчасно, пропозиції мешканців не публікуються, не відомо , чи вони розглядаються та враховуються.	Проекти документів не завжди публікуються вчасно, пропозиції мешканців публікуються, розглядаються та враховуються.	економічного розвитку та інших місцевих програм.	економічного розвитку, інші важливі місцеві програми, бюджет ухвалюються після процедури громадських слухань, громадських обговорень, онлайн-консультацій чи внесення пропозицій з боку мешканців. Усі проекти документів публікуються завчасно, створюється можливість для внесення пропозицій, пропозиції мешканців публікуються, розглядаються та враховуються.
ОГС	1. Мережа місцевих ОГС	1.1. Кількість ОГС у громаді, охоплення різних сфер життя громади	У громаді немає зареєстрованих ОГС	У громаді зареєстровано певну кількість ОГС, але вони принаймні протягом останніх кількох років не проявляють активності	У громаді зареєстровано менше 3 ОГС. Принаймні одна із них активно реалізовує заходи, проекти	У громаді зареєстровано щонайменше 5 ОГС, які діють у різних сферах. Принаймні частина із них активно реалізовує заходи, проекти	У громаді зареєстровано більше 5 ОГС, які охоплюють значну частину сфер суспільного життя. Принаймні 5 із них активно реалізовує заходи, проекти
	2. Активність місцевих ОГС	2.1. Здійснення ОГС проектів та заходів на території громади	ОГС не реалізують проекти та заходи на території громади.	Одна ОГС у громаді реалізовує свої проекти та заходи на території громади, не залучаючи мешканців.	Декілька ОГС у громаді реалізують свої проекти та заходи на території громади, не	Одна ОГС у громаді реалізовує свої проекти та заходи на території громади,	Декілька ОГС у громаді реалізують свої проекти та заходи на території громади, залучаючи мешканців.

					залучаючи мешканців.	залучаючи мешканців.	
		2.2. Здійснення ОГС проектів та заходів, орієнтованих на окремі категорії мешканців (молодь, жінки, ВПО, люди з інвалідністю)	ОГС не реалізують проекти та заходи орієнтованих на окремі категорії мешканців	Одна ОГС у громаді реалізує свої проекти та заходи, не залучаючи мешканців.	Декілька ОГС у громаді реалізують свої проекти та заходи, не залучаючи мешканців.	Одна ОГС у громаді реалізує свої проекти та заходи, залучаючи мешканців.	Декілька ОГС у громаді реалізують свої проекти та заходи, залучаючи мешканців.
	3. Співпраця ОГС з ОМСВ	3.1. Участь ОГС у консультативно-дорадчих структурах при ОМСВ	ОГС у громаді не беруть участь у роботі консультативних органів(громадські ради, робочі групи), комітетів при ОМС		Одна ОГС у громаді бере участь у роботі консультативних органів(громадські ради, робочі групи), комітетів при ОМС для внесення пропозицій щодо вироблення політик		Декілька ОГС у громаді беруть участь у роботі консультативних органів (громадські ради, робочі групи), комітетів при ОМС для внесення пропозицій щодо вироблення політик
		3.2. Участь ОГС в засіданнях сесій, постійних комісій, виконавчого комітету	ОГС не беруть участь у засіданнях сесій, комісій, виконавчого комітету	Одна ОГС у громаді зрідка бере участь у засіданнях сесій, комісій, виконавчого комітету	Одна ОГС у громаді часто бере участь у засіданнях сесій, комісій	Декілька ОГС у громаді зрідка беруть участь у засіданнях сесій, комісій, виконавчого комітету	Декілька ОГС у громаді часто беруть участь у засіданнях сесій, комісій, виконавчого комітету
		3.3. Проведення громадської експертизи політик ОМС з боку ОГС	ОГС не проводили громадську експертизу рішень та політик ОМС		ОГС лише одного разу проводили громадську експертизу рішень та політик ОМС		ОГС неодноразово проводили громадську експертизу рішень та політик ОМС

		4. Співпраця ОГС з громадянами	4.1. Проведення навчань, семінарів, тренінгів для мешканців щодо залучення до суспільно-політичного життя громади	У громаді не проводяться такі тренінги.	У громаді раз на рік проводяться тренінги для мешканців щодо залучення до суспільно-політичного життя громади. Мешканці не дуже активно беруть у них участь (зазвичай менше 15 учасників на кожному заході)	У громаді раз на рік проводяться тренінги для мешканців щодо залучення до суспільно-політичного життя громади. Мешканці активно беруть у них участь (щонайменше 25 учасників на кожному заході)	У громаді щонайменше кілька разів на рік проводяться тренінги для мешканців щодо залучення до суспільно-політичного життя громади. Мешканці не дуже активно беруть у них участь (зазвичай менше 15 учасників на кожному заході)	У громаді щонайменше кілька разів на рік проводяться тренінги для мешканців щодо залучення до суспільно-політичного життя громади. Мешканці активно беруть у них участь (щонайменше 25 учасників на кожному заході)
3. Діалог	ОМС	1. Забезпечення діалогу з ОГС/громадянами	1.1. Створення можливостей для проведення загальних зборів громадян	Документ, який регламентує проведення загальних зборів громадян, не ухвалювався ОМС.	Документ ухвалено, але не опубліковано.	ОМС ухвалило нормативно-правовий акт, який чітко регламентує процедуру проведення загальних зборів громадян. Але не всі положення у ньому чітко прописані.		ОМС ухвалило нормативно-правовий акт, який чітко регламентує процедуру проведення загальних зборів громадян та правові наслідки, у тому числі необхідність врахування їх результатів з боку ОМС.
			1.2. Практика проведення загальних зборів громадян	У громаді не проводилися загальні збори громадян	У громаді лише одного разу проводилися загальні збори громадян, рішення зборів не були чітко задокументовані та не оприлюднені, врахування їх результатів з боку	У громаді лише одного разу проводилися загальні збори громадян, рішення зборів не були чітко задокументовані та не оприлюднені, врахування їх	У громаді неодноразово проводилися загальні збори громадян, рішення зборів не були чітко задокументовані та оприлюднені,	У громаді лише одного разу проводилися загальні збори громадян, рішення зборів були чітко задокументовані та оприлюднені,

				ОМС не підтверджується відповідними документами	результатів з боку ОМС не підтверджується відповідними документами	їх результати були враховані ОМС, що підтверджується відповідними документами	підтверджується відповідними документами
		1.3. Відкриті зустрічі посадових осіб ОМС з громадянами (обміну інформацією щодо поточних політичних ініціатив, роз'яснення, звіти)	Регулярних контактів посадових осіб ОМС з мешканцями майже або взагалі не відбувається	У громаді зрідка відбуваються прийоми громадян в адміністративному центрі, ніхто з посадових осіб публічно не звітує	У громаді відбуваються прийоми громадян обмеженим колом посадових осіб і лише в адміністративному центрі. Звітує лише голова на засіданні сесії.	У громаді відбуваються виїзні прийоми громадян, але обмеженим колом відповідальних осіб, публічно звітує лише голова і лише в адміністративному центрі	У громаді регулярно відбуваються виїзні прийоми громадян посадовими особами ОМС, депутатами, старостами, а також відкриті публічні звіти, відкриті зустрічі з мешканцями
		1.4. Затвердження програм сприяння розвитку громадянського суспільства та фінансова підтримка громадських організацій з місцевого бюджету	Програма сприяння розвитку громадянського суспільства не розроблена. У місцевих програмах не передбачено фінансування громадських організацій для здійснення їх статутної діяльності.		Програма сприяння розвитку громадянського суспільства не розроблена. Але у місцевих програмах передбачено фінансування із місцевого бюджету для проведення їх статутної діяльності Але кошти за програмами розподіляються в ручному режимі	Програма сприяння розвитку громадянського суспільства розроблена, але не підтриманий конкурсний принцип розподілу коштів для ОГС У місцевих програмах передбачено фінансування із місцевого бюджету для проведення статутної діяльності ОГС	Затверджена та опублікована програма сприяння розвитку громадянського суспільства, яка передбачає фінансування ОГС за конкурсом У місцевих програмах передбачено фінансування із місцевого бюджету для проведення їх статутної діяльності

						Але кошти за програмами розподіляються за конкурсом або після громадського обговорення	
2. Взаємодія з дорадчим и органами	2.1. Створення правових умов для функціонування громадської ради	ОМС не ухвалював відповідний акт.	ОМС ухвалило нормативно-правовий акт, який регламентує діяльність громадської ради, не достатньо чітко окреслює її правовий статус та правові наслідки ухвалених нею рішень. Документ опублікований і його важко знайти на сайті громади. Або документ відсутній на сайті.	ОМС ухвалило нормативно-правовий акт, який регламентує діяльність громадської ради, але він не достатньо чітко окреслює її правовий статус та правові наслідки ухвалених нею рішень. Документ опублікований і його легко знайти на сайті громади	ОМС ухвалило нормативно-правовий акт, який регламентує діяльність громадської ради, чітко окреслює її правовий статус та правові наслідки ухвалених нею рішень. Документ опублікований і його важко знайти на сайті громади	ОМС ухвалило нормативно-правовий акт, який регламентує діяльність громадської ради, чітко окреслює її правовий статус та правові наслідки ухвалених нею рішень. Документ опублікований і його легко знайти на сайті громади	
	2.2. Створення умов для функціонування молодіжної ради	ОМС не ухвалював відповідний акт.	ОМС ухвалило нормативно-правовий акт, який регламентує діяльність молодіжної громадської ради, не достатньо чітко окреслює її правовий статус та правові наслідки ухвалених нею рішень. Документ опублікований і його важко знайти на сайті	ОМС ухвалило нормативно-правовий акт, який регламентує діяльність молодіжної громадської ради, але він не достатньо чітко окреслює її правовий статус та правові наслідки ухвалених нею	ОМС ухвалило нормативно-правовий акт, який регламентує діяльність молодіжної громадської ради, чітко окреслює її правовий статус та правові наслідки ухвалених нею рішень. Документ опублікований і його важко знайти на сайті громади	ОМС ухвалило нормативно-правовий акт, який регламентує діяльність молодіжної громадської ради, чітко окреслює її правовий статус та правові наслідки ухвалених нею рішень. Документ опублікований і його легко знайти на сайті громади	

				громади. Або документ відсутній на сайті.	рішень. Документ опублікований і його легко знайти на сайті громади	ухвалених нею рішень. Документ опублікований і його важко знайти на сайті громади	
		2.3. Створення умов для функціонування інших дорадчих структур (комісії, ради, комітети тощо)	ОМС не ухвалював відповідних актів	ОМС ухвалило нормативно-правові акти, які регламентують діяльність інших дорадчих структур, але вони не достатньо чітко окреслюють їх правовий статус та правові наслідки ухвалених ними рішень. Документи опубліковані, але їх важко знайти на сайті громади. Або документ відсутній на сайті.	ОМС ухвалило нормативно-правові акти, які регламентують діяльність інших дорадчих структур, але вони не достатньо чітко окреслюють їх правовий статус та правові наслідки ухвалених ними рішень. Документи опубліковані і їх легко знайти на сайті громади	ОМС ухвалило нормативно-правові акти, які регламентують діяльність інших дорадчих структур. Акти чітко окреслюють правовий статус дорадчих структур та правові наслідки ухвалених ними рішень. Документи опубліковані, але їх важко знайти на сайті громади	ОМС ухвалило нормативно-правові акти, які регламентують діяльність інших дорадчих структур. Акти чітко окреслюють правовий статус дорадчих структур та правові наслідки ухвалених ними рішень. Документи опубліковані і їх легко знайти на сайті громади
	3. Взаємодія з вразливими групами	3.1. Створення умов для співпраці з вразливими групами (ВПО, молодь, жінки, ветерани, люди з інвалідністю, люди похилого віку)	ОМС не ухвалював відповідний акт(и)	-	ОМС ухвалило нормативно-правовий акт (акти), який опосередковано згадує про співпрацю з вразливими групами (комісія, програма). Документ опублікований і його	-	ОМС ухвалило нормативно-правовий акт (акти), який регламентує співпрацю з вразливими групами (комісія, програма), чітко окреслює її правовий статус та правові наслідки ухвалених нею рішень. Документ опублікований і його

						важко знайти на сайті громади. Або документ відсутній на сайті.		легко знайти на сайті громади
		3.2. Спільне планування (розробка планів чи програм по забезпеченню самозайнятості, забезпеченню прав дітей та молоді, інтеграції ВПО тощо).	ОМС не ухвалює місцеві програми або інші нормативно-правові акти, які стосуються категорій вразливих груп	-	ОМС ухвалює місцеві програми або інші нормативно-правові акти, які стосуються категорій вразливих груп – діти, молодь, жінки, люди похилого віку, люди з інвалідністю, ВПО, безпритульні, ветерани, безробітні тощо без залучення представників цих категорій.	-	ОМС ухвалює місцеві програми або інші нормативно-правові акти, які стосуються категорій вразливих груп – діти, молодь, жінки, люди похилого віку, люди з інвалідністю, ВПО, безпритульні, ветерани, безробітні тощо за участю представників цих категорій	
ОГС	1. Навчання ОГС та ОМС	1.1. Проведення тренінгів та семінарів для ОГС та ОМС за конкретними питаннями, пов'язаними з процесом реалізації місцевих політик	У громаді не проводяться такі тренінги.	У громаді раз на рік проводяться тренінги для ОГС за конкретними питаннями, пов'язаними з процесом реалізації політики. ОГС не дуже активно беруть у них участь (зазвичай менше 10 учасників на кожному заході)	У громаді раз на рік проводяться тренінги для ОГС за конкретними питаннями, пов'язаними з процесом реалізації політики. ОГС активно беруть у них участь (щонайменше 15 учасників на кожному заході)	У громаді щонайменше кілька разів на рік проводяться тренінги для ОГС за конкретними питаннями, пов'язаними з процесом реалізації політики. ОГС не дуже активно беруть у них участь (зазвичай менше 10 учасників на кожному заході)	У громаді щонайменше кілька разів на рік проводяться тренінги для ОГС за конкретними питаннями, пов'язаними з процесом реалізації політики. ОГС активно беруть у них участь (щонайменше 15 учасників на кожному заході)	

	<p>2. Адвокація проектів місцевих політик</p>	<p>2.1. Проведення ОГС заходів адвокації проектів місцевих політик</p>	<p>ОГС не ініціювала обговорення проектів політик на нарадах, експертних обговореннях, фокус-групах</p>	<p>ОГС ініціював обговорення проектів політик на закритих нарадах, експертних обговореннях, фокус-групах. Ці заходи були закритими, оголошення про їх проведення не публікувалися заздалегідь, їх результати не опубліковані/Або одна організація зрідка самостійно адвокатус свої варіанти вирішення важливих проблем громади без організації нарад, експертних обговорень, фокус-груп</p>	<p>ОГС кілька разів ініціювала обговорення проектів політик на закритих нарадах, експертних обговореннях, фокус-групах. Ці заходи були закритими, оголошення про їх проведення не публікувалися заздалегідь, але їх результати опубліковані та враховані при прийнятті рішень./ Або окремі організації часто ведуть самостійні адвокаційні кампанії без організації нарад, експертних обговорень, фокус-груп</p>	<p>ОГС кілька разів ініціювала обговорення проектів політик на відкритих нарадах, експертних обговореннях, фокус-групах. Ці заходи були відкритими, оголошення про їх проведення публікувалися заздалегідь, їх результати опубліковані та враховані при прийнятті рішень.</p>	<p>ОГС регулярно ініціює обговорення проектів політик на відкритих нарадах, експертних обговореннях, фокус-групах. Ці заходи є відкритими, оголошення про їх проведення публікувалися заздалегідь, їх результати опубліковані та враховані при прийнятті рішень.</p>
	<p>3. Вплив дорадчих органів на вироблення політик</p>	<p>3.1. Істотність ролі громадської ради (ГР) у виробленні політик</p>	<p>У громаді не функціонує ГР.</p>	<p>У громаді ще не функціонує ГР, але прийнято рішення про її створення, формалізоване відповідним актом ОМС.</p>	<p>Засідання ГР відбуваються нерегулярно, у відкритому доступі не опублікована вся інформація щодо діяльності ГР (склад, або протоколи засідань, або рішення, або результати розгляду пропозицій ГР з боку ОМС)</p>	<p>-</p>	<p>Склад ГР, до якої входять представники ОГС та активні громадяни, затверджений відповідним актом ОМС та опублікований на сайті ОМС. ГР проводить свою діяльність на регулярній основі, вносить ОМС свої пропозиції, ОМС розглядає ці пропозиції</p>

							та враховує при прийнятті рішень. У відкритому доступі публікуються протоколи засідань ГР, переліки пропозицій, результати їх розгляду з боку ОМС.
		3.2. Істотність ролі молодіжної ради у виробленні політик	У громаді не функціонує Молодіжна ГР.	У громаді ще не функціонує Молодіжна ГР, але прийнято рішення про її створення, формалізоване відповідним актом ОМС.	Засідання Молодіжної ГР відбуваються нерегулярно, у відкритому доступі не опублікована вся інформація щодо діяльності ГР (склад, або протоколи засідань, або рішення, або результати розгляду пропозицій ГР з боку ОМС)		Склад Молодіжної ГР затверджений відповідним актом ОМС та опублікований на сайті ОМС. Молодіжна ГР проводить свою діяльність на регулярній основі, вносить ОМС свої пропозиції, ОМС розглядає ці пропозиції та враховує при прийнятті рішень. У відкритому доступі публікуються протоколи засідань Молодіжної ГР, переліки пропозицій, результати їх розгляду з боку ОМС.
		3.3. Практика функціонування інших консультативно-дорадчих структур (ради ВПО, підприємців, жінок, ветеранів,	У громаді такі органи не створено	Орган/органи створено, але немає жодної інформації про його/їх діяльність.	Засідання таких консультативно-дорадчих органів відбуваються нерегулярно, у відкритому доступі не опублікована вся інформація щодо їхньої діяльності (склад, або	-	У громаді створено та формалізовано діяльність іншого/інших консультативно-дорадчих органів (ради ВПО, підприємців, жінок, ветеранів, людей з інвалідністю, людей похилого віку). Цей орган/органи

		людей з інвалідністю, людей похилого віку)			протоколи засідань, або рішення, або результати розгляду пропозицій ГР з боку ОМС)		проводить свою діяльність на регулярній основі, вносить ОМС свої пропозиції, ОМС розглядає ці пропозиції та враховує при прийнятті рішень. У відкритому доступі публікуються протоколи засідань, переліки пропозицій, результати їх розгляду з боку ОМС.
	4. Залучення шкільної молоді	4.1. Розвиток шкільного самоврядування	У закладах освіти не функціонує шкільне самоврядування, або воно розвинене дуже слабо	У закладах освіти діють органи шкільного самоврядування, але вони ніяк не взаємодіють із ОМС	-	У всіх закладах освіти діють органи шкільного самоврядування, але вони не формують свій представницький орган на рівні громади, представники шкільного самоврядування звертаються до ОМС із пропозиціями та зверненнями, ОМС реагує на ці пропозиції та звернення і враховує їх у своїй політиці	У всіх закладах освіти діють органи шкільного самоврядування, які формують свій представницький орган на рівні громади, що звертається до ОМС із пропозиціями та зверненнями, ОМС реагує на ці пропозиції та звернення і враховує їх у своїй політиці
	5. Залучення органів самоорган	5.1. Дієвість органів самоорганізації	У громаді немає зареєстрованих ОСН	У громаді зареєстровано один чи кілька ОСН, але вони не активні	У громаді зареєстровано один чи кілька ОСН, але вони рідко	У громаді зареєстровано один ОСН, який часто проявляє	У громаді зареєстровано щонайменше кілька ОСН, які часто

		ізації населення	населення (ООН)			проявляють активність	активність та взаємодіє із ОМС	проявляють активність та взаємодіють із ОМС
4. Партнерство	ОМС та ОГС	1. Бюджети участі	1.1. Функціонування бюджету участі	Громадський бюджет не функціонує і не прийнято рішення про його запровадження.	Громадський бюджет ще не функціонує, але прийнято Положення про його запровадження.	1) У громаді щороку проводиться конкурс в рамках бюджету часті. Кількість поданих проектів перевищує кількість підтриманих, мешканці активно беруть участь у голосуванні. Загальний бюджет конкурсу становить менше 1 % від бюджету розвитку громади 2) Передбачено бюджет конкурсу більше, ніж 1% від бюджету розвитку громади, але мешканці подають не достатню кількість пропозицій, загальна сума яких менша, ніж сума, передбачена умовами конкурсу.	У громаді щороку проводиться конкурс в рамках бюджету часті. Кількість поданих проектів перевищує кількість підтриманих, мешканці активно беруть участь у голосуванні. Загальний бюджет конкурсу становить від 1 до 5% від бюджету розвитку громади	У громаді щороку проводиться конкурс в рамках бюджету часті. Кількість поданих проектів перевищує кількість підтриманих, мешканці активно беруть участь у голосуванні. Загальний бюджет конкурсу перевищує 5% від бюджету розвитку громади
			1.2. Функціонування громадського	Громадський шкільний бюджет не функціонує і не прийнято рішення	Громадський шкільний бюджет ще не функціонує, але прийнято рішення про його запровадження.	У громаді щороку проводиться конкурс в рамках громадського шкільного бюджету.	-	У громаді щороку проводиться конкурс в рамках громадського шкільного бюджету. Кількість поданих

		шкільного бюджету	про його запровадження.	Рішення формалізоване відповідним нормативно-правовим актом.	Кількість поданих проектів не достатньо велика і загальна сума поданих проектів менша, ніж сума, передбачена умовами конкурсу..		проектів перевищує кількість підтриманих, учні активно беруть участь у голосуванні.
	2. Постійні робочі групи	2.1. Постійно діючі робочі групи в рамках процесу стратегічного планування	Така робоча група не створювалась.	У громаді створено робочу групу для розробки Стратегії розвитку, але вона не здійснює моніторинг та оцінку реалізації Стратегії, після завершення розробки Стратегії її засідання більше не проводяться. У засіданнях беруть участь лише члени Робочої групи.	У громаді створено робочу групу для розробки Стратегії розвитку, але вона не здійснює моніторинг та оцінку реалізації Стратегії, після завершення розробки Стратегії її засідання більше не проводяться. Засідання робочої групи є відкритими, до її роботи можуть додатково залучатися усі бажаючі мешканці.	У громаді створено постійно діючу робочу групу за участі ОГС та активних мешканців, яка брала/бере участь у розробці Стратегії розвитку, а також регулярно здійснює моніторинг та оцінку реалізації Стратегії. Робоча група формалізована відповідним актом ОМС та проводить засідання кілька разів на рік . Засідання робочої групи є відкритими, до її роботи можуть додатково залучатися усі бажаючі мешканці.	У громаді створено постійно діючу робочу групу за участі ОГС та активних мешканців, яка брала/бере участь у розробці Стратегії розвитку, а також регулярно здійснює моніторинг та оцінку реалізації Стратегії. Робоча група формалізована відповідним актом ОМС та проводить засідання один раз на рік або рідше . У засіданнях беруть участь лише члени Робочої групи.
		2.2. Постійно діючі робочі	Така робоча група не створювалась.	У громаді створено одну постійно діючу	У громаді створено одну постійно діючу	У громаді створено одну	У громаді створено кілька постійно діючих

			групи поза рамками процесу стратегічного планування		робочу групу за участі ОГС та активних мешканців, яка бере участь у розробці документів, плануванні заходів, напрацюванні пропозицій. Робоча група формалізована відповідним актом ОМС та проводить засідання раз на рік або рідше . У засіданнях беруть участь лише члени Робочої групи.	робочу групу за участі ОГС та активних мешканців, яка бере участь у розробці документів, плануванні заходів, напрацюванні пропозицій. Робоча група формалізована відповідним актом ОМС та проводить засідання раз на рік або рідше . Засідання робочої групи є відкритими, до їх роботи можуть додатково залучатися усі бажаючі мешканці.	постійно діючу робочу групу за участі ОГС та активних мешканців, яка бере участь у розробці документів, плануванні заходів, напрацюванні пропозицій. Робоча група формалізована відповідним актом ОМС та проводить засідання кілька разів на рік . Засідання робочої групи є відкритими, до їх роботи можуть додатково залучатися усі бажаючі мешканці.	робочих груп за участі ОГС та активних мешканців, які беруть участь у розробці документів, плануванні заходів, напрацюванні пропозицій. Робочі групи формалізовані відповідним актом ОМС та проводять засідання кілька разів на рік . Засідання робочої групи є відкритими, до їх роботи можуть додатково залучатися усі бажаючі мешканці.
--	--	--	---	--	---	--	--	---

Анкета для представників органу місцевого самоврядування

Загальна інформація

1. Назва громади, область:
2. Контактна особа по проєкту

Нормативно-правові документи ОМСВ щодо громадянської участі

3. Чи затверджений Регламент ради? Якщо ТАК, надайте посилання
4. Чи затверджений Статут громади? Якщо ТАК, надайте посилання
5. Чи ухвалено НПА щодо електронних петицій? Якщо ТАК, то надайте посилання
6. Чи ухвалено НПА щодо онлайн-консультацій з громадськістю? Якщо ТАК, то надайте посилання
7. Чи ухвалено НПА щодо проведення громадських слухань, громадських консультацій? Якщо ТАК, то надайте посилання
8. Чи ухвалено НПА щодо проведення загальних зборів громадян? Якщо ТАК, то надайте посилання
9. Чи ухвалено НПА щодо діяльності громадської ради? Якщо ТАК, то надайте посилання
10. Чи ухвалено НПА щодо діяльності молодіжної ради? Якщо ТАК, то надайте посилання
11. Чи функціонують у громаді інші консультативно-дорадчі органи (ради), наприклад, ради ВПО, підприємців, ветеранів, жінок, людей з інвалідністю, людей похилого віку тощо? Якщо ТАК, то чи ухвалено відповідний НПА, надайте посилання
12. Чи функціонують у громаді Бюджет участі чи Шкільний громадський бюджет? Якщо ТАК, то чи ухвалено відповідний НПА, надайте посилання

Канали інформування громадян

13. Які канали ОМСВ використовує для інформування громадян:
Вкажіть біля кожного пункту «Так» або «Ні». Якщо ТАК, то надайте посилання
 - Офіційний сайт ОМСВ
 - Соціальні мережі. Якщо ТАК, то надайте посилання
 - Місцеві ЗМІ (оголошення, теле трансляції тощо). Якщо ТАК, то надайте посилання
 - Особистий прийом громадян. Якщо ТАК, то надайте посилання
 - Інше _____

Доступність публічної інформації

14. Чи на сайті громади можна знайти повну інформацію про тендери та публічні закупівлі – оголошення, тендерну документацію, перелік учасників торгів, інформацію про переможця? Якщо ТАК, надайте посилання.
15. Чи на сайті громади можна знайти повну інформацію про:
Вкажіть біля кожного пункту «Так» або «Ні». Якщо ТАК, то надайте посилання
 - Бюджет громади та щорічні звіти про його виконання
 - Стратегія розвитку громади, План заходів з її впровадження та щорічні звіти про його виконання
 - Програма соціально-економічного розвитку, місцеві програми розвитку та щорічні звіти про їх виконання

Відкритість влади

16. На яких платформах зареєстрована громада
Вкажіть біля кожного пункту «Так» або «Ні».
 - Система електронного голосування ГОЛОС
 - Єдина платформа місцевої електронної демократії (e-DEM)
 - «Взаємодія»
 - Інше _____
17. Відкритість засідань сесій місцевої ради
Вкажіть біля кожного пункту «Так» або «Ні».
 - Мешканці можуть вільно відвідувати засідання сесій місцевої ради.
 - Порядок денний публікується у відкритому доступі заздалегідь.
 - Правила участі громадян у засіданнях сесій регламентуються відповідним нормативно-правовим актом ОМС (Якщо так, то яким?)
18. Відкритість засідань депутатських комісій, виконавчого комітету
Вкажіть біля кожного пункту «Так» або «Ні».
 - Мешканці можуть вільно відвідувати засідання депутатських комісій та виконкому.
 - Порядок денний публікується у відкритому доступі заздалегідь.

- Правила участі громадян у засіданнях регламентуються відповідним нормативно-правовим актом ОМС. (Якщо так, то яким?)
- 19. Чи функціонує у громаді системи подачі скарг? Якщо ТАК, то:
 - У якому вигляді (телефонний режим, онлайн-на сайті, тощо)
 - Чи ведеться реєстр скарг?
 - Чи публікуються ці скарги?
 - Чи публікуються реакції відповідальних осіб?
- 20. Чи функціонує у громаді система запитів на публічну інформацію та звернення громадян? Якщо ТАК, то:
 - Чи створено на сайті механізм подачі запитів на публічну інформацію та механізм звернень громадян?
 - Чи публікується інформація про запити на публічну інформацію і про звернення громадян?
 - Чи публікуються відповіді на них? Якщо так, надати посилання.

Активність громади

- 21. Кількість та перелік зареєстрованих у громаді громадських організацій (надати перелік або посилання, де він опублікований)
- 22. Чи беруть ГО участь у роботі консультативних органів (громадські ради, робочі групи) при ОМСВ? Якщо ТАК, то наведіть приклади (кілька речень).
- 23. Чи зареєстровані у громаді органи самоорганізації населення? Якщо ТАК, то:
 - Надати перелік.
 - Чи співпрацюють вони з ОМСВ, чи надають свої пропозиції до рішень, варіанти вирішення суспільно важливих проблем?
- 24. Чи функціонують у закладах освіти органи учнівського самоврядування? Якщо ТАК, то:
 - Надати перелік.
 - Чи співпрацюють вони з ОМСВ, чи надають свої пропозиції до рішень, варіанти вирішення суспільно важливих проблем?

Додаток 3

Анкета для громадських організацій

1. Назва організації
2. Рік заснування
3. Громада
4. Область
5. Орієнтовна кількість членів
6. Веб-сайт, якщо є (обов'язково вказати посилання):
7. Сторінки у соціальних мережах (обов'язково вказати посилання):
8. Чи публікує організація інформацію про важливі події, заходи, документи громади, свої варіанти вирішення тих чи інших суспільно важливих проблем громади? (Опишіть кількома реченнями)
9. Чи відомі Вам інші громадські організації на території громади? Якщо так, то які? Наскільки вони активні?
10. Чи співпрацюєте Ви з іншими громадськими організаціями на території громади?
11. Чи здійснювала Ваша організація впродовж останніх років заходи на території громади? Чи реалізовувала проекти? Якщо так, то опишіть, які.
12. Чи бере Ваша організація участь у консультативних органах, комітетах для внесення пропозицій щодо вироблення політик громади? Якщо так, то опишіть, які.
13. Чи бере Ваша організація участь у засіданнях сесій місцевої ради, засіданнях депутатських комісій, виконавчого комітету? Якщо так, коротко опишіть свою участь.
14. Чи здійснювала Ваша організація громадську експертизу рішень органу місцевого самоврядування?
15. Чи брала Ваша організація участь у тренінгах для НУО та ОМС за конкретними питаннями, пов'язаними з процесом реалізації політики? Якщо так, то коли і в яких?

16. Чи входять представники Вашої організації до громадської ради? Якщо так, опишіть кількома реченнями їхню діяльність у громадській раді.
17. Чи бере Ваша організація участь у роботі інших консультативно-дорадчих органах (рада ветеранів, рада ВПО, рада підприємців, молодіжна рада тощо).
18. Чи входили представники Вашої організації до складу робочої групи із розробки Стратегії розвитку Вашої громади? Якщо так, то чи були враховані Ваші пропозиції?
19. Чи входили представники Вашої організації до складу інших робочих груп із напрацювання документів і вироблення політик? Якщо так, то яких?

Ця публікація здійснена за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Проєкту USAID «ГОВЕРЛА». Погляди авторів, викладені у цьому виданні, не обов'язково відображають погляди Агентства США з міжнародного розвитку або уряду Сполучених Штатів Америки.